

extrinse referunt quia nimirum ignis
 diuini amoris quem in ara nostri cordis
 attendimus ut ex aromatibus bonorum
 operum suauiter deo sacrificium offeramus
 ipso nostre peruersionis initio intus qui
 debet occulte semper ardere non autem fo-
 ras se pro vacue glorie flammis expandere
 Concurat autem sopitis flammis non autem
 ut prius ardoris ut non proorsus intere-
 ar se postmodum mirabiliter ignis
 in aquam vertat. hoc porro aqua pun-
 ctio videlicet lacrimarum non solum nos a
 peccatorum pragione purificat. sed etiam
 ut placeat ipsa deo bona nostra comen-
 dat. omne namque bonorum operum sacrifi-
 cium in conspectu superni iudicis suauiter
 redditur. si lacrimis aspergatur unde il-
 lic apte subdit. **Et sacrificia inquit que**
 imposita erant in suis sacerdos neemias
 aspergi aqua ipsa et ligna que erant sup-
 posita. **Sed cum operum nostrorum sacrificium**
 vere punctiois a qua profundius mox
 mentes nostras splendor irradiat et quic-
 quid obscurum quicquid in eis tenebrosum
 eatenus latebat illustrat. **Quidam namque**
 nobis se tunc intus lucis radius aperit
 et omnes anime nostre latebras iocunda
 fulgoris serenitate perfundit qua propter
 illuc cum premitur quia iussit haurire et
 auferre sibi et sacrificia que imposita e-
 rant iussit sacerdos neemias aspergi aqua
 ipsa et ligna que erant supposita pro-
 tus historie series addidit hoc cum sac-
 rum esset et tempus affuit quo sol refulsit
 us erat in nubilo et accessus ignis mag-
 nus ita ut omnes mirarentur. **Audiuimus**
 antea quod aqua pro igne repta est. **Tunc**
 e contrario dicitur quia per aspersionem aque
 ignis magnus accensus est. **Ergo et ex**
 igne aqua nascitur et ex aqua ignis in-
 uicem procreatur. quia videlicet ex ig-
 ne diuini amoris gratia punctiois
 oritur et rursus ex compunctione lacri-
 marum desiderij celestis ardor augetur.

Alterum siquidem pendet ex altero et
 sibi in se utrumque prestat dum ex amore
 dei lacrimarum compunctio profluit.
Rursusque per lacrimas ad amorem dei
 mens nostra feruentius inardescit. in
 qua autem mente huius alternatis re-
 ciprocavarietas agitur ab omni pro-
 culdubio reatus sui squalore purgatur.
 unde illic non incongrue postremo sub-
 iungitur. **Appellauit autem** neemias hunc
 locum. netphar quod interpretatur purifi-
 catio. **Locus** itaque noster ubique sacrifi-
 cium offertur ubi aqua ignis ut dictum
 est varietas alternatur. fidelis est anima
 que profecto non incongrue purificatio
 dicitur quia dum nunc superni amoris
 igne decoquitur nunc contriti cordis fle-
 ribus mundatur velut secundum baptismi
 fluentis abluitur. **hoc** petrus damiani.
Ecce appet satis clare per precedentia
 dicta sanctorum patrum quare virtutis
 lacrimae penitentium quantae efficacie
 sunt. **Et** ideo a cunctis fidelibus maxi-
 me tamen a peccatoribus penitentia in-
 digentibus sunt desiderande lacrimae
 me. **Filius.**

Non sufficio gaudens admirari
 de tam excellenti dono dei eo quod
 gratia compunctionis et lacrimarum tan-
 tam habeant efficaciam et virtutem. **Sed**
 rogo de hoc informari qualiter homo
 carens gratia lacrimarum et ea deside-
 rans habere. per quem modum possit illam
 a deo obrinere.

Capitulum. II. Pater. R.

Sire debes quod
 punctio siue lacrimarum effusio
 procedit ex spiritu sancto. testare leone pa-
 pa. qui dicit in quodam sermone sic. **Ab ipso enim**
 videlicet spiritu sancto sunt lacrimae penitentium
Quisquis propter sua peccata in suo corde
 se senserit punctum. sciat hanc gratiam a deo
 sibi esse infusam. nam deus inhabitando

per spiritum sanctum in corde hominis
cōpunctos et lacrimantes facit. de hoc
quidam doctor sic dicit. Quisquis peccatorum
memoria p̄pungitur ad lamenta. iam
dei circa se presentiam sciat. quoniam ex eo quod
admisit se recollit interius erubescit.
suorum iudicio penitendo iam se punit. hoc
ille. Hanc p̄punctiois gratiam desiderabat
iob cum dicebat dimitte me ut plangam
paululum dolorem meum. Super quo
greg. ix. mo. sic dicit. Tunc ad plan-
gendum dolorem nos dominus dimittit. cum
et mala que fecimus demonstrat. atque
ad huc eadem flenda que cognoscimus
adiuvat. culpas oculis obicit. et pia
manu gratie vincula cordis soluit. ut ad
vocatorem patris mens nostra se erigat et
carnis soluta pedibus in auctorem suum
libera gressum amoris tendat. hoc gre-
go. Et quia p̄punctio lacrimarum ut pre-
dictum est ex gratia nostri conditoris
procedit necesse est. qui donum lacri-
marum habere desiderat. ut ab omnipotenti
deo per humiles preces ac virtuosam
vitam istud querat. Per hoc igitur
duo videlicet per orationes humiles et
p̄uersationem virtuosam. si quis in his
p̄seuerauerit et donum homini perierit
gratiam p̄punctiois et lacrimarum pro-
culdubio obtinebit. quod autem oratio-
nes humiles querenda sit gratia lacri-
marum. **S** Beatus greg. exponens
illud iudicium ubi dicitur quod caleph tri-
buit axe filie sue irriguum inferius et su-
perius. dicit sic. Axa super azinum sedet
cum irrationabilibus carnis motibus a-
nima p̄refidet. que suspirans a patre ter-
ram irriguam petit. quia a creatore cum
magno gemitu cordis querenda est gra-
tia lacrimarum. Sunt enim qui iam rece-
perunt libere pro iusticia loqui oppres-
sos non teneri. indigentibus tribuere.
ardorem fidei habere. sed adhuc gratiam
lacrimarum non habent. hi terram bene austra-

lem arantem. sed adhuc irrigua indigent
quod in bonis operibus positi in quibus et
feruenter sunt. oportet ut timore iudicij
vel amore regni celestis mala etiam que
p̄petrauerunt deplorent. Dat igitur pater ut
irriguum superius cum se in lacrimis celestis
regni desiderio affligit. irriguum non in-
ferius accipit cum inferni supplicia flen-
do p̄mescit. prius autem inferius et post
irriguum superius datur. Sed quod p̄punctio
prius dignitate necesse fuit ut prius
superius irriguum et post inferius poneretur.
hoc greg. **T** Quod vero per vitam virtu-
osam et sollicitudinem diligentem circa sa-
lutem anime sue. fit etiam querenda a deo gra-
tia lacrimarum. petrus damiani probat
sic dicens. si gratia spiritus sancti homini de-
fuerit licet mentem quis ad supernam glo-
riam subleuare p̄tendat. licet bene super-
p̄p̄icia vel peccata preterita ad memoriam
reducatur vel etiam diuine passionis recolat
propter hoc tamen omnia lacrimae non erunt
p̄p̄unt. cui mentis archana peccatis ex-
igentibus obdurescunt. Tu autem sicut pru-
dens et opus agricolae. agere tuum inde-
finenter exerce. terram tuam cordis et cor-
pis comere sancte discipline. p̄scinde
viciozum rep̄es extirpare p̄tende. et sic
p̄p̄atus quotidie tensis in celum oculis
superi ymbribus mundiciam p̄estolare. nam
superius ille arbiter videlicet occultus in-
spector licet ad tempus aqua p̄uida dispen-
satione p̄tineat. si te sic solerter agere ac
vigile esse p̄spererit. agere suum in proxi-
mo crismatis ymbribus irrigabit et ita
virtutum floribus diuersis ager orna-
bit. ut que eatenus squalidus ac sterilis
videbatur iam prouentu exuberantium
segetum cumuletur. Quisquis ergo non
tam arido corde merere quod et lacrimarum
tuum inundantia queris effluere. non so-
lum te a negotiorum strepitu secularium
remoueas sed et a fratermi sepe col-
loquij. mutua confabulatione te com-

pescere. Omnes a temeritate actio-
 nes curas ac sollicitudinis amputas.
 et eas tanq̄ rudorū moles ⁊ meatus
 obstacula obstructi fontis submouere
 festina. Sic enim in caverna terre de
 abyssoreniens aqua colligitur. sed ob
 icibus oppressa nō effluit sic in huma-
 no corde p̄siderata profunditate diui-
 ni iudicij tristitia nascitur. que tñ per
 fletum lacrimis erūpentibus nō ema-
 nat. si terrenorū actū sufflumen obfi-
 stat. Tristitia quippe lacrimarum ma-
 teria est s̄ vt huiusmodi fontis possit
 vberatiz vena p̄fluere. satage cūcta ne
 gocij obstacula remouere. Valiciam
 quoq̄ iram ⁊ odiū ⁊ reliquorū viciozū
 pestes d̄ atro tui cordis elimina. ne si te
 accusari ⁊ p̄scia forte timor deat. in es
 tua intimi rois vacua facta in ardori-
 bus ariditate formidistapefcat. San-
 critaris quippe fiducia ⁊ testis innocē-
 tie p̄scia est ⁊ puraz mentē celestis gra-
 tie riuius irrigat ⁊ esoluit in lacrimas
 duriciā squalidi cordis emollit ⁊ fluē-
 di mearū fletibz apit. sit ergo p̄scia tu-
 a pura mitida mōa. sit sincera atz ab oī-
 labe nequiciarū spūalius defedata. vt
 dum p̄tricio cordis erumpe properat
 obex mordacis p̄scientie non obsistat.
 hec pe. da. Ecce habemus q̄liter querē-
 da sit ⁊ obtinenda gratia lacrimarū vi-
 delicet p̄ deuotaz orationē ⁊ p̄vite pu-
 ritate. Si quis igitur in his p̄seuerat
 nerit gratiam p̄dictā a dño p̄sequē-
 Tam spiritus sanctus videns hominē
 virtutibus adornatū cor illius ingre-
 dit ⁊ p̄ suā p̄ntiam illud in amore suo
 accendit ⁊ p̄p̄ns ad lacrimas funden-
 dū cōpungit. Maculosa v̄o ac viciosa
 corda inhabitare dedignat. ⁊ ideo la-
 crimarū p̄punctionem habere non me-
 rentur.

Filius.

Quomodo si homovita suā emen-
 dauerit a vicijs abstinēdo ⁊ pro

ut dñs donauerit religiose viuendo ⁊
 effuderit humiles preces coram deo p̄
 pter gratiaz lacrimarū obtinendā nec
 talem gratiam assecutus fuerit vtrum
 cōtritio siue p̄punctio absq̄ lacrimis
 valeat ad delenda peccata. Et vtrum
 aliqua p̄punctio possit vicem supplere
 siue locum lacrimarum.

Capitulum. III. Pater. G

Habes questio

nes prout gratia dei inspira-
 uerit ita respondeo. Om̄s igit̄ deus
 cui a p̄ra ⁊ nota sunt om̄ia corda filio-
 rū hominū. respicit voluntatē singulo-
 rū ⁊ quicquid boni facere homo nō p̄t
 quod tñ libēter facere veller si possz hoc
 deus pro facto deputat. Testat̄ hoc bea-
 tus ambro. sic dicens. Affectus tuus
 opi tuo nomen imponit. quicquid vis
 et nō potes deus pro facto reputat. hec
 ambro. Vñ quisquis est peccatis gra-
 uatus ⁊ non pōt pro suis excessibus la-
 crimas effundere. valeat tñ ex toto cor
 de se offendisse deū ⁊ lugeat. veniam a
 dño p̄sequetur. qui piam voluntatē se
 humiliter inuocantiū respicit. nā con-
 tritio ⁊ meror ⁊ suspicia etiam sine la-
 crimarū effusione cū haberi non p̄t va-
 lent p̄ctā diluere. De hoc dicit iobēs
 abbas mōris synai in tractatu de. xxx.
 gradibus sic. Sunt aīe que lacrimari
 ⁊ lugere nō valent. sed p̄triciā ⁊ me-
 rorem ⁊ p̄tritionem multaq̄ suspicia
 peccata diluunt ⁊ abstergunt. hec ille.
Hoc idē sentit petrus damiani sic. d.
 Cum igitur mēs hominis celestis gra-
 tie rore perfunditur p̄ compunctionis
 fletum lacrimarum mundantium ym-
 bzibus irrigat vbi ⁊ si ex carneis ocu-
 lis lacrimae nō erumpant. ipsa tñ ama-
 ritud cordis a lacrimarū fructibz nō
 elongat. Quia qd̄ ex ramo exterioris
 accidētie nō colliḡ in ipsa cordis bu